

Functiewoorden

	Hoe aan te bieden	Actief ¹	Passief ²
AFGEBEELD			
een (hoofdtelwoord)	bij voorwerp en cijferkaartje en zin zeggen: 'De rups eet één appel.' Ook tellend aanwijzen.	✓	
twee (hoofdtelwoord)	bij voorwerpen en cijferkaartje en zin zeggen: 'De rups eet een, twee peren.' Ook tellend aanwijzen.	✓	
drie (hoofdtelwoord)	bij voorwerpen en cijferkaartje en zin zeggen: 'De rups eet een, twee, drie pruimen.' Ook tellend aanwijzen.	✓	
vier (hoofdtelwoord)	bij voorwerpen en cijferkaartje en zin zeggen: 'De rups eet een, twee, drie, vier aardbeien.'	✓	
vijf (hoofdtelwoord)	Ook tellend aanwijzen. bij voorwerpen en cijferkaartje en zin zeggen: 'De rups eet een, twee, drie, vier, vijf sinaasappels.'	✓	
in (voorzetsel van plaats)	Ook tellend aanwijzen. laten zien en zin zeggen: 'De rups zit in het ei. De rups zit in de cocon.'	✓	
op (voorzetsel van plaats)	afbeelding, uitbeelden en zinsdeel zeggen: 'Op, op 't blad, op de tafel, op de kast.'	✓	
uit (voorzetsel van richting)	voordoelen, laten zien en zin en zinsdeel zeggen: 'De rups kruipt uit het ei, uit het ei.'	✓	
naar (voorzetsel van richting)	uitbeelden bij afbeeldingen en zinsdeel en zin zeggen: 'Naar, naar buiten, de rups kruipt naar buiten.' of: 'Naar binnen, ik kom naar binnen.'	✓	
buiten/*binnen (bijwoord van plaats)	tegenover <i>binnen</i> , uitbeelden en zinnen zeggen: 'We zitten in de klas. We zijn binnen. Straks spelen jullie op de speelplaats. Dan spelen jullie buiten.'	✓	
NIET AFGEBEELD			
de (lidwoord, bepaald enkelvoud)	met zelfstandig naamwoord, met duim en wijsvinger ondersteunen; de klemtoon ligt op het zelfstandig naamwoord.	✓	
het (lidwoord, bepaald enkelvoud)	met zelfstandig naamwoord, met bewegende duim en wijsvinger ondersteunen; spreek uit: 't; de klemtoon ligt op het zelfstandig naamwoord	✓	
een (lidwoord, onbepaald enkelvoud)	allerlei dezelfde vruchten aanwijzen (op afbeelding): 'Dit is een aardbei. Dit is een aardbei.' Enzovoort.	✓	
ik (persoonlijk voornaamwoord)	in spiegel (laten) kijken en zeggen: 'Dat ben ik.'	✓	
het (persoonlijk voornaamwoord)	afbeeldingen en zinnen zeggen: 'Het is dag. Het is nacht. Het wordt donker. Het wordt licht.'	✓	
zichzelf (wederkerig voornaamwoord)	'De rups bouwt een cocon. Een cocon voor de rups. De rups woont alleen in de cocon. De rups bouwt de cocon voor zichzelf.'		✓

* Toegevoegd woord; niet in de vereenvoudigde tekst.

1 Actief of productief. Deze woorden dient het kind na de vijf lessen actief te beheersen en te gebruiken.

2 Passief of receptief. Deze woorden dient het kind na de vijf lessen te begrijpen.

	Hoe aan te bieden	Actief	Passief
NIET AFGEBEELD			
mijn (bezittelijk voornaamwoord)	afbeelding en zinnen zeggen: 't Huis van de rups. De rups zegt: 'Dit is mijn huis.'	✓	
dat (aanwijzend voornaamwoord)	tegenover <i>dit</i> , dichtbij de spreker allerlei voorwerpen en materialen benoemen met <i>het</i> als lidwoord: 'Dit boek, dit schrift, dit lichtje, dit potlood.' dan verderaf gaan staan en wijzen en zeggen: 'Dat boek, dat schrift, dat lichtje, dat potlood.'	✓	
op (voorzetsel van tijd)	bij de weekkalender en bij de afbeeldingen zinnen zeggen: 'Op maandag eet de rups een appel. Op dinsdag eet de rups twee peren.' Enzovoort.	✓	
in (voorzetsel van tijd)	bij de dagindeling zeggen: 'In de morgen gaat de zon op. In de middag eet de rups al het eten. In de avond is de rups moe.'	✓	
voor (voorzetsel)	boek of potlood geven en zinnen zeggen: 'Dit boek is voor jou. Dit potlood is voor jou.' en bij afbeelding zin zeggen: 'De rups bouwt een cocon voor zichzelf.'		✓
en (nevenschikkend voegwoord)	afbeeldingen in/uit boek aanwijzen en zin zeggen: 'Hier zie je een appel, en twee peren en drie pruimen.' Enzovoort.	✓	
nu (bijwoord van tijd)	'Ik vertel nu het verhaal.' of 'Nu zitten we op school, straks gaat de bel. Dan gaan jullie naar huis.'	✓	
dan (bijwoord van tijd)	met zin: 'Als je klaar bent, dan mag je je jas aantrekken.'	✓	
geen (bijwoord)	tegenover <i>wel</i> , laten zien bij kinderen en afbeeldingen en zinnen zeggen: '(naam) heeft lang haar. (naam) heeft geen lang haar. (naam) heeft kort haar. De rups heeft pijn in zijn buik. De rups eet een groen blaadje. De pijn is weg. De rups heeft geen pijn in zijn buik meer.'		✓
meer (bijwoord)	'De rups heeft pijn in zijn buik. De rups eet een groen blaadje. De pijn is weg. De rups heeft geen pijn in zijn buik meer.'		✓
ook (bijwoord)	bij afbeeldingen en etenswaren deze bij elkaar leggen en zinnen zeggen: 'De rups eet niet alleen een appel. De rups eet ook nog twee peren. De rups eet ook nog drie pruimen.' met de nadruk op <i>ook</i> .		✓
nog (bijwoord)	bij afbeeldingen en etenswaren deze bij elkaar leggen en zinnen zeggen: 'De rups eet niet alleen een appel. De rups eet nog twee peren. De rups eet nog drie pruimen.' met de nadruk op <i>nog</i> .		✓
niet (bijwoord)	bij tegenstellingen: 'De rups is dun. De rups is niet dik. De rups is dik. De rups is niet dun.' Enzovoort.	✓	
heel (bijwoord)	bij afbeeldingen en zinnen zeggen: 'De rups is hier dun. De rups eet veel eten. Nu is de rups heel dik.' met de nadruk op <i>heel</i> , met gebaar.		✓
zijn (koppelwerkwoord)	afbeeldingen en zinnen zeggen: 'De rups is dun. De rups is dik. 't Blad is groen. De rups is groen.'	✓	

	<i>Hoe aan te bieden</i>	<i>Actief</i>	<i>Passief</i>
NIET AFGEBEELD			
willen (hulpwerkwoord)	bij afbeeldingen en bij de etenswaren zinnen zeggen: 'Ik heb geen eten. Ik wil graag veel eten. Ik wil graag een appel, een peer.' Enzovoort.	✓	
gaan (hulpwerkwoord)	bij afbeelding zinnen zeggen: 'De rups heeft geen eten. De rups gaat eten zoeken.'	✓	